

ΠΥΡΣΟΣ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ

ΕΚΔΟΣΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ρ. ΓΚΟΛΦΗ : Είμ' ένα δέντρο, 'Αδύναμη καρδιά.
Δ. ΒΟΥΤΥΡΑ : Στον έρχομό της εύτευχίας.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΥ : 'Αγάπες.
Κ. ΒΕΛΜΥΡΑ : Πηγή.
Τ. ΘΕΟΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ : Γ' ανέμβασμα στο βουνό.
Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ : Γύρω στα ρόδα και στα κρίνα.
Δ. ΚΟΥΚΟΡΙΚΟΥ : Γ' άρχαιο ειδύλλιο.
Λ. ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗ : 'Ωδή στο βορρά, 'Αφιέρωμα.
Κ. ΛΕΑΝΔΡΟΥ : Πόνος.
Γ. ΒΟΥΛΗ : Θρίαμβους κλείνω.
F. SCHILLER : Κακοθγος για τη χαμένη του τιμή
(2) — μετάφραση Αιμ. Δημοκρατίου.
Τ. Θ. : 'Από την έκθεση του κ. Noir.
— Μηνιαία τικη Κίνηση —

ΕΙΜ' ΕΝΑ ΔΕΝΤΡΟ

Είμ' ένα δέντρο αταίριαστο μές στῆς ζωῆς τὸν κάμπο.
Ἄνανθο κι ἄφυλλο ἔμεινα μὲ τὰ ξερὰ κλαδιά.
Πουλιά σὲ μὲ δὲν ἔρχονται, στὸν ἥλιο ἐγὼ δὲ λάμπω,
μὰ μοῦ ἀπολείπεται χλωρὴ μὲς στὸ κορμὶ ἢ καρδιά.

Ἡ κάθε ἀπόκοτη αἴσθησι βαθιά μὲ παραδέρνει...
Νὰ μ' ἀναρπάξῃ ὁ ἄνεμος ψηλά, μάταια ποθῶ,
κι ἂν μὲ τaráζει δλόρριζα κι ἀνέσπλαχνα μὲ σέρνει,
καινεὶς δὲ βροῖσκειται γκρεμὸς μπροστά μου, νὰ χαθῶ.

ΑΔΥΝΑΜΗ ΚΑΡΔΙΑ

Ὁ πόνος μου βοδὸλησε βοριὰς στὰ ἐλατοδάσα...
Γύρο οἱ κορφές ζωστήκανε τὰ γνέφη ἀρματωσιά.
Τὸν ἥλιο ἀλάργα ἀπόσβησε βρειὰ καὶ μαύρη ἀνάσα.
Βροντὰ στὰ οὐράνια, καὶ βαθιά μου ἀστράφτει ἡ ἀπελπισιά.

Στριγγομανᾶ τὸ σῦθρηνο μὲς στὸ νοερὸ λαγγάδι,
κι ἀπλώνουν χέρι ἀνέλπιδο τὰ δλότρεμα κλαδιά.
Τὰστροπελέκι χάραξε τὸ δρόμο πρὸς τὸν ἄδη,
καὶ κεὶ μὲ σπρώχνει ἀγύριστα ἢ ἀδύναμη καρδιά.

ΣΤΟΝ ΕΡΧΟΜΟ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

Απ' τὸ πρῶτ' οὓς ἄκουγε νὰ μιλοῦνε γιὰ τὸν ἐρχομὸ τῆς πλούσιας οἰκογένειας. Εἶχαν πάρει, αὐτὴν τὴν ἡμέρα, νὰ λένε, νὰ λένε γιὰ τὴν κληρονομιά καὶ τὸ ταξίδι τοῦ πατέρα του, καὶ ὅλο γι' αὐτὸ μιλοῦσαν καὶ γιὰ τὰ σχέδια ποὺ εἶχαν. Τὸ μεγάλο κορίτσι, ἓνα ὁμορφο κορίτσι, θὰ τὸ ἔπερνε ὁ Ἄλκης καὶ θὰ ἔβλεπε τὴν εὐτυχία. Σπίτια, χρήματα, χωράφια, ὅλα τὰ καλά τοῦ Ἀβραὰμ καὶ τοῦ Ἰσάκ...

Καὶ μέσα αὐτὲς τὶς ὁμιλίες ἀνακατευόταν καὶ ἡ κυρία Ἀγλαΐα, μιὰ συγγενίσσα μακρυνὴ τῆς μάνας του, ζωντοχήρα, μὲ γαλονὰ μάτια καὶ ἀδύνατο πρόσωπο, ἀλλ' ἓνα σῶμα!... Τῶς δεῖ, ναί, κοντὰ τὸ μεσημέρι κρυμμένος σ' ἓνα μικρὸ δωμάτιο δίπλα στὸ δωμάτιο τοῦ μπάνιου. Ἦταν ἓνα σῶμα ποὺ τὸν ἔκανε ἔπειτα, ὅταν τὸ θυμόταν, νὰ τρίξει τὰ δόντια του καὶ νὰ φοβερίζε τὰ πάντα. Πρὸ πάντων φοβέριζε τὸν ἀδελφὸ του, γιατί εἶχε δεῖ τὴν ὁμορφὴ ζωντοχήρα νὰ τὸν κутаζει ἐρωτικά καὶ τὴ μάνα του γιατί ὅλο γι' αὐτὸν, γιὰ τὸν ἀδελφὸ του, τῆς μιλοῦσε.

— Ὁ Ἄλκης μου εἶνε λεπτός σὲ ὅλα!... Ὁ Ἄλκης, ὁ θεὸς νὰ τοῦ χαρίσει τὴ ζωὴ, δὲν μέχει δυσανεστήσει ποτέ!...

Κέλεγε, γιὰ τὴν ἐπιμέλειά του, γιὰ τὴν ὑπακοή του, τὶς χάρες του, ποὺ ἦταν πολλές, πλῆθος, σὰν οἱ μοῖρες νάχυν ἀδειάσει τὸ σακί τους ὅλο πάνω του. Καὶ θάχε πεῖ δίχως ἄλλο, καὶ γιὰ τὸ μεγάλο γιό, τὸν τρελό, τὸν ἀνάποδο, τὸν ἀμελετῆ, τὸν φευγάτο ἀπ' τὸ σχολειό, ποὺ γύριζε ἄεργος στοὺς δρόμους καὶ μάλωνε καὶ χτυπιότανε μὲ τοὺς ἄλλους τοὺς ὁμοίους του. Ἦταν ἡ ντροπὴ τῆς οἰκογένειας. Συμβουλὴ πατέρα δὲν ἄκουγε, οὔτε μάνας, ἀλλὰ πάντα τοῦ κεφαλιοῦ του ἔκανε, τοῦ στραβοῦ καὶ πεισματάρικου κεφαλιοῦ του!... Καὶ ἦταν βέβαιος ὁ Γόρας, πὼς θὰ τῶς πεῖ αὐτὸ ἡ μάνα του στὴν ὁμορφὴ ζωντοχήρα ὅπως τὰ εἶπε στὴν πλύστρα, στὴ μοδίστρα, στὴ δούλα καὶ σὺλες τῆς τὶς φιλενάδες. Μὰ καὶ κάτι εἶχε πάρει ταῦτ' ἐκεῖ, χεῖς, καθὼς κατέβαινε ἀπ' τὴν ταράτσα, ὅπου συνήθιζε νὰ μένει κутаζοντας τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν, εἰς κορυφὲς τῶν δέντρων καὶ τὶς κόρες ποὺ ἔβγαλλαν νάπλωσον στὶς ταράτσες. Ἄκουσε κέβαλλε ἔτσι καὶ σφραγίδα αὐτὸ ποὺ μὲ βεβαιότητα πίστευε, καθὼς κατέβαινε μὲ σιγαλὸ βῆμα, σὰ νὰ ντροπέτανε νὰ δεῖξει ἢ νὰ τὸν δοῦνε πὼς ἐκεῖ ἀπὸ τὸν ἦταν, ἄκουσε τὴ γλυκεῖα φωνὴ τῆς ζωντοχήρας νὰ λέει:

— Κέχει ἓνα πρόσωπο εἰλικρινές!...

Αὐτὸ τό: Κέχει ἓνα πρόσωπο εἰλικρινές ἦτανε γι' αὐτὸν, τὸ ἤξερε ἀπὸ καιρὸ, γιατί ἡ μάνα του σ' ἓνα θυμὸ τῆς τοῦ τότε, τοῦ εἶπε μιὰ μέρα, πὼς ὅσοι τὸν γνωρίζουν ὅλο ἀπατώνται ἀπ' τὸ πρόσωπό του, ποὺ δείχνει εἰλικρίνεια καὶ τρομάζουν ποὺ μαθαίνουν τί ψυχὴ κρύβεται μέσα αὐτό!...

Τότε τὸ Γόρα τὸν πείραξε, ποὺ τοὺς εἶπε ἡ μάνα του κακὰ γι' αὐτὸν καὶ τὸν βρήκανε ὄχι εἰλικρινῆ, ὅπως τὸν ἔδειχνε τὸ πρόσωπό του, γιατί εἶχε καὶ τὴν ιδέα, πὼς τὸ σπουδαιότερο αὐτόν, ἢ ἓνα ἀπ' τὰ καλλίτερα προτερήματά του ἦταν ἡ εἰλικρίνεια. Τώρα ὁμως ποὺ τὸ σκέφθηκε, ἂν καὶ εὔρισκε πὼς ἡ μάνα του σὰ μαυλίστρα ἔκανε γιὰ τὸ μικρὸ γιό τῆς, ποὺ τὸ σκέφθηκε λίγο, ἢ σὰ νὰ στάθηκε αὐτό, γιὰ μιὰ στιγμή, μπρὸς του, γιὰ νὰ τὸ δεῖ, νὰ τὸ παρατηρήσει, εὐχαριστήθηκε, γιατί τοῦ ἔρριξε τὴν εἰλικρίνεια, ποὺ ἐπέμενε νὰ δείχνει τὸ πρόσωπό του, σὰ νὰ φοροῦσε μάσκα. Εἶχε δεῖ πολὺ ἀδελφικά νὰ τοῦ φέρεται ἡ ὁμορφὴ ζωντοχήρα καὶ τὸ ἀπόδινε στὴ μορφὴ του, ἐνῶ τὸν ἀδελφὸ του, ποὺ ἦσαν ὅλο μυροῦδιές καὶ ἄνθη στὴν κουμπόρτυπα καὶ σκέρτσα, τὸν κутаζε ἐρωτικά! Ἄρα δὲν φοβόταν τὰ δαιμόνια!...

Δὲν μπόρεσε νὰ προχωρήσει ἀκόμη, γιατί σκέφθηκε πὼς ἴσως τὸν κутаζε ἔτσι, γιατί αὐτὸς ἦταν ὄρατος...

Σούφρωσε τὰ φρύδια του καὶ κούνησε τὸ κεφάλι νευρικά.

Ναί ἦταν ὄρατος, ἀληθινὰ ὄρατος ὁ ἀδελφός του!

Στὸ νοῦ του φάνηκε δυνατὰ ἡ μορφὴ του γελαστή, ρόδινη...

Κινήθηκε γιὰ νὰ τὴν διώξει, ἀλλ' αὐτὴ ἐκεῖ σὰ νὰ ἐπέμενε νὰ μένει, νὰ τοῦ δείχνεται.

— Ἄς τὸ διάολο! εἶπε καὶ πῆγε καὶ στάθηκε κοντὰ στὸ πεζούλι τῆς ταράτσας καὶ κутаζε κάτω, στὴν αὐλή, τὴ βρύση, ποὺ ἔτρεχε γεμίζοντας τὴ μικρὴ στέρα.

— Ἔτσι εἶνε, εἶπε σὲ λίγο, γι' αὐτὸ τὸν ἀγατοῦνε!

Πάλι ὁμως τὸν πείραξε ἡ σκέψη πὼς οἱ γονεῖς του, τὸ ἔκαναν αὐτὸ καὶ γιατί ἦταν ἐπιμελὲς παιδί καὶ ἀγατοῦσε τὰ γεύματα. Ἐθύμωσε.

— Ὅχι, ὄχι! δὲν εἶνε αὐτό! ἔκανε. Ἀπὸ μιὰ φορὰ, τὸν ἀγατοῦσανε! μὰ δὲ τὸ ξέρεις ἐσύ; Καὶ εἶνε ἓνας παληάνθρωπος, κακός, ἐγωίστης! καὶ μ' ἐχθρεύεται ὁ αἴμιος, μ' ἐχθρεύεται!

Καὶ ἀπὸ μικρός δὲν τὸν ἀγατοῦσε, ὄχι ὁμως ἔτσι. Εἶχε καὶ καλωσύνης, εἶχε στιγμές, ποὺ θυμόταν πὼς εἶνε ἀδελφός του. Ἄλλ' ἄμα ἦθε ἀπ' τὴ σχολή, ποὺ σπούδαζε, δὲν ἦταν πιά αὐτός, ἦταν ἓνας ξένος ὑπερήφανος σὰ βασιλιάς, ἢ πλουτοκράτης κουτός, ποὺ δὲ θέλει σχέση μ' ὅποιον κι ὅποιον. Καὶ τοῦ φερόταν περιφρονητικά, ἀποφεύγοντας νὰ τοῦ μιλά, ἐνῶ αὐτός, στὴν ἀρχή, τοῦ εἶχε δεῖξει μεγάλη ἀγάπη καὶ ἐπιθυμία νάχουνε φιλία. Ἀκόμη καὶ στὸ τραπέζι δὲν ἤθελε νὰ κάθεται κοντὰ του κ' ἐφεύγε, ὅταν ἔβλεπε πὼς ὁ Γόρας ἐρχόταν ἐκεῖ, δίπλα του νὰ καθήσει, ὡς ποὺ οἱ γονεῖς του τοῦ ὀρίσανε θέση καὶ δὲν ἄφιναν ἄλλον νὰ καθήσει.

— Αὐτὴ εἶνε ἡ θέση τοῦ Ἄλκη! λέγανε.

Καὶ τὸν οεβρίσανε πρῶτο καὶ τελευταῖο ἀπ' ὅλους τὸ Γόρα.

Αὐτός, ὁ Γόρας, μὲ χαμηλωμένα μάτια, γιὰ νὰ μὴ φαίνεται κάποια φλόγα ἐκδίκησης, κутаζε τὸ πιάτο του. Κάποτε αἰσθανότανε τὰ μάτια του νὰ υγραίνονται...

Ὁ Γόρας ταράχτηκε ἄγρια στὴν ἐνθύμηση αὐτὴ καὶ ποὺ εἶδε τὸν ἑαυτὸ του περιφρονημένο δυστυχῆ καὶ μὲ μάτια δακρυσομένα.

—Τοὺς αἰτιμούς ! εἶπε, ἀλλὰ νομίζεις πὼς θὰ γλυτώσει αὐτὸς ἀπὸ μένα ;... Νὰ γλυτώσει ! "Α !.. νά. νά ;... ἔτσι θὰ τὸν σπάσω !...

Καὶ ἀρπάζοντας ἓνα στύλο τὸν ἔσπασε στὸ γόνατό του, ἐπέταξε κέσχι-σε κάτι ρούχα, ποὺ ἦταν κρεμασμένα στὸ σχοινί...

Περπατοῦσε μανιακά. Γιὰ μιὰ στιγμή σκέφθηκε, πὼς μπορούσε νὰ κούσει τὸ θόρυβο ἢ Ἄγλατα, ἀλλ' εἶπε :

— Στὸ διάβολο νὰ πάει κι αὐτὴ !...

Ζητοῦσε νὰ χτυπήσει κάποιον, κάτι κακὸ νὰ κάνει, νὰ βυθίσει τὰ δόντια του, τὰ νύχια του στὸ λαιμὸ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ μὲ δυσκολία κρατήθηκε ἀπὸ τοῦ νάρχισαι νὰ βρίζει, νὰ φωνάζει γιὰ νὰ βρεῖ ἀφορμὴ ποὺ θὰ ἐρχόντουσαν, ἢ θὰ ρωτοῦσαν γιὰ νὰ μαλώσει.

—Δὲν τὸ θέλω, θεέ μου, εἶπε σὲ λίγο, μισοκλαίοντας, αὐτοὶ μὲ τυραννοῦνε !.. "Αχ !..

Κέγειρε πάνω στὸ πεζούλι, ἐνῶ αισθανόταν τὸ σῶμα του νὰ τρέμει.

Πάλι ἔτριξε τὰ δόντια του καὶ σηκώθηκε.

—Σὰ γυναῖκα κάνω !.. Οὐμ, οὐμ, παράτονο, κλάμμα !.. "Α, κτήνος !.. εἶπε.

"Ακουσε κάτω τὸ γέλιο τῆς μάνας του. "Εσκυψε λίγο καὶ τὴν εἶδε στὴν αὐλὴ νὰ πέρνει νερὸ ἀπ' τὴ στέγνα ποῦχε γεμίσει...

Καὶ ὁ ἥλιος εἶχε δύσει. Οἱ νυχτερίδες εἶχαν βγεῖ καὶ πετοῦσαν γρηγορῶς σὰ χελιδόνια. Ὁ οὐρανὸς σταχτερός καὶ ὁ ὀρίζοντας εἶχε κάτι σὰν πυρκαϊᾶς σβυσμένης.

Ἔμεινε ἀκόμα στὴν ταράτσα ἀρραδιάζοντας ἄλλες ἐνθυμήσεις γιὰ νὰ ἐρεθίζει πῶς πολὺ τὸν ἑαυτὸν του καὶ νὰ τὸν κάνει νὰ αισθάνεται τὸ μῖσος, ἢ σὰ νὰ φασούσε μαῦτὲς τὴ φωτιὰ τοῦ μίσους γιὰ νὰ αισθανθεῖ τὸ κάψιμό της τὴ μενία του.

Τὰ φῶτα ἀνάβανε σπαρτιά. Ἀλλὰ καὶ ὁ οὐρανὸς ἄρχισε νὰ στολιζέται μὲ τὰ λαμπερὰ λουλούδια του. Ὁ Γόρας τὰ εἶδε καὶ ἄφησε τὶς ἐνθυμήσεις του καὶ σκέφθηκε νὰ βγεῖ ἔξω, καὶ νὰ βγεῖ χωρὶς νὰ τὸν δοῦνε. Ἦθελε νὰ φύγει κρυφά, ἀπὸ φόβο τώρα μὴ τοῦ ποῦνε νὰ καθίσει μαζί τους στὸ τραπέζι. Καὶ δὲν ἤθελε, δὲν ἤθελε !.. Θὰ τοῦ χαλοῦσε κάτι, ἂν γινόταν !..

Καὶ περίμενε νὰ φύγουν, νὰ φύγει ἀπ' τὴν αὐλὴ ἢ μάνα του, ποὺ βρισκόταν κάτω ἀπ' τὴ μεγάλη συκιά καὶ δὲν φαινόταν.

Δὲν ἐπερίμενε πολὺ. Τοὺς εἶδε νὰ φεύγουν, εἶδε τὴν ὁμορφὴ ζωντοχήρα νὰ βγαίνει ἀπ' τὴ συκιά μὲ τριανταφυλλένια ρόμπα καὶ νάκολουθᾶ τὴ μάνα τοῦ.

Κατέβηκε τότε σιγά. Κ' εἶχε ἓνα φόβο κατεβαίνοντας, μὴ τὸν δοῦνε καὶ τὸν φωνάξουνε.

Ἡ νύχτα ἦταν σκοτεινὴ, ἀλλὰ πέρα, πίσω ἀπ' τὸ βουνό, φάνηκε, σὲ λίγο, νὰ βγαίνει ἡ σελήνη.

Θὰ πῆγαινε σὲνα μαγαζάκι, ὅπου θὰ εὗρισκε κάτι φίλους του, σὲνα μαγαζάκι ὅπου ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα του εἶχε μιὰ λεύκα, γιγάντιο δέντρο σὰν τὰ δέντρα, ποὺ θὰ εὗρισκε στὰ δάση ποὺ θὰ περιπλανόταν. Καὶ σὰ νὰ τὸ εἶδε νὰ σηκώνει μὲ τὰ χοντρά κλαδιά της, σὰ γιγάντια χέρια, τὸ φλόαρο κείνο καὶ ἀπειρο πλῆθος τῶν φύλλων, ποὺ κείνη τὴ στιγμή θὰ ἔμεινε σιωπηλό.

—Τί καλά, ποὺ ἔκανα, ποὺ ἔφυγα !.. εἶπε, ἀφοῦ περπάτησε ἀρκετά. Ἄν ἔμεινα μήπως μὲ θέλουνε ; Αὐτοὶ θὰ φχαριστηθοῦνε τώρα καὶ μάλιστα κείνος !.. Τὸν αἰτιμὸ !.. Μὰ ἐγὼ φταίω ! τί μένω δῶ ; γιατί δὲ φεύγω ;

Καὶ ἀλήθεια, τί ἤθελε καὶ δὲν ἐφευγε, σκεπτόταν βαδίζοντας γρηγορᾶ, μήπως ἔβλεπε τὴν εὐτυχία καὶ φοβότανε μὴν τὴ χάσει ; Κάθε τόσο ὁ δικαστικὸς κλητῆρας χτυποῦσε τὴν πόρτα τους ! Καὶ τὸ σπουδαιότερο, αὐτὸς ἀπ' ὅλους, στενοχωριότανε γι' αὐτὸ, ἐνῶ οἱ ἄλλοι πεντάρια δὲ δίνανε γιὰ τέτοια πράγματα ! Καὶ γιατί νὰ στενοχωριέται αὐτὸς ;.. Μὰ κούτος εἶνε ;...

Καὶ πάλι θυμήσε τὸν ἑαυτὸ του πὼς τοῦ φερόντουσαν οἱ γονεῖς του, πὼς ἀγαποῦσαν τὸ μικρότερο, πρὸ πάντων ἢ μάνα του, καὶ πὼς μισοῦσαν, ναὶ μισοῦσαν αὐτόν. Καὶ ὅλα αὐτά ; γιὰ τὴν ὁμορφιά τοῦ ἀδελφοῦ, τὴν ὁμορφιά του δὲν ὑπῆρχε λόγος !..

Καὶ θυμῆθηκε ποῦ, ὅταν ἦταν μικρὸς, τὸν ἔπαινε κάποτε ἢ μάνα του στὰ γόνατά της καὶ τὸν κύταζε καλά.

—Οὐ εἶσαι ἄσχημος ! τοῦ ἔλεγε καὶ τὸν κατεβάζε γρηγορᾶ, ἐνῶ τὸν δεύτερο τὸν κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της, τὸν χάιδευε, τὸν φιλοῦσε, τὸν χόρρευε. "Α, ποτέ, ποτέ αὐτόν δὲ θυμάται νὰ τὸν εἶχε φιλήσει ἢ μάννο του, ποτέ ! Καὶ εἶχε πιστέψει πὼς δὲν ἦταν παιδί της, ὅπως τοῦ τόχε πει μιὰ μέρα, τοῦχε πεῖ :

—Μὴ θαρρεῖς πὼς εἶσαι παιδί μου ; Γιὰ κύταζε μοιάζεις διόλου μὲ τὸν Ἄλκη, τὴν Πηνελόπη ; ἔξω παιδί εἶσαι καὶ σὲ πείραμε ἀπὸ λύπη !

"Αν καὶ δὲν τὸ πιστεύε καλά, ἤθελε, ἢ ζητοῦσε νὰ πείσει τὸν ἑαυτὸ του πὼς αὐτὸ ἦταν ἀληθινὸ καὶ δὲν ἦταν παιδί τοῦ Γόρα. Καὶ αισθανόταν καὶ εὐχαρίστηση μαζί. Ἦθελε νὰ μὴν ἔχει κανέναν, κανένα νὰ τὸν ἀγαπᾶ, νάνε μόνος, μόνος, ἔρημος στὸν κόσμον ! Κι αὐτὰ τὰ λόγια τῆς μάνας του, ὅτι δὲν ἦταν παιδί τους, τόχε πεῖ σὲ πολλοὺς φίλους του μετὰ καιρὸ, τοὺς εἶχε πεῖ πὼς δὲν ἦταν παιδί τοῦ Γκάλα, ἀλλ' ἑνὸς φτωχοῦ ξένου, ποὺ ζοῦσε, ἢ εἶχε πάει σὲ μιὰ μακρινὴ χώρα, ποὺ ἦταν ἡ πατρίδα του.

"Ἄφησε τὶς σκέψεις. Κείνη τὴ στιγμή περνοῦσε κοντὰ ἀπ' ἓνα σπίτι παλιό, ποὺ τὸ διόρφωναν, μὲ σκαλωσιές ἀπ' ἔξω, ἓνα σπίτι παλιᾶς ἐπαχῆς. Τὸ εἶδε καὶ τοῦ ἤρθαν δάκρυα στὰ μάτια.

—Μπᾶ ! ἔκανε.

Ἄλλὰ τὸ σπίτι αὐτὸ τοῦ ἔφερνε ἀναμνήσεις· ἔμοιαζε μὲ κάποιον, ποὺ εἶχε γνωρίσει κάποτε, πρὸ χρόνων, πολλῶν χρόνων!

Βάδιζε τώρα σιγά. Ξαφνικά τὴν προσοχή του ἔσυρε ἓνα κάλασμα ἀλόγων, πλήθος ἀλόγων, ἓνα κάλασμα σὰ νὰ γινότανε ψηλά στὸν αἴρα καὶ μακρινό, τόσο μακρινό κ' ἑλαφρό, ποὺ μὲς' τὴν ἡσυχία ἦτανε σὰ νάταν πλήθος μικρὰ κομμάτια τῆς καὶ κουνιόντουσαν γρήγορα...

Ἄργα ἄφησε τοὺς φίλους του νὰ πίνουν καὶ νὰ τραγουδοῦνε ἄγρια καὶ πήρε τὸ δρόμο τοῦ σπιτιοῦ του. Καὶ ἦταν ἔρημιά. Τὰ φανάρια σβησμένα. Τὰ δέντρα θαμπα, σαλεύανε τώρα ἀπ' τὸν ἄνεμο. Καὶ ἡ σελήνη ψηλά, σῆνα σύνεφο μέσα, ἔτρεχε σὰ μάγος πατέρας, ποὺ τρέχει ζητώντας, μὲ τὸ φῶς στὸ χέρι, τὴν κλειμένη κόρη του, μὲς' τὸν ἀδειο ἀτέραντο πύργο του...

Στὸ σπίτι, ὅταν ἐφθασε, ἀνέβηκε σιγά τὴ σκάλα. Ἄπ' τὸ δρόμο εἶχε δεῖ φωτισμένα δυνατὰ τὰ παράθυρα τῆς τραπεζαρίας καὶ τῆς σάλας, σημαδί πὸς τὸ γλέντι δὲν εἶχε τελειώσει. Πέρασε σὰν κλέφτης τὸ διάδρομο. Μέσα, ποὺ κύταξε, εἶδε τὸν ἀδελφὸ του νὰ μιλά καὶ τὸ λαιμοδέτη του, ἓναν καινούργιο, νὰ τοῦ ἔχει ἀνεβεί πάνω στὸ ψηλὸ του κολάρο.

— Γιὰ, σκέφθηκε, ὁ καινούργιος λαιμοδέτης του βγήκε νὰ τὸν δοῦνε πὸς εἶνε καινούργιος!...

Διέκρινε κῆνα πρόσωπο ὠχρό, ὠχρό καὶ δυὸ μάτια μαῦρα, ποὺ λάμπανε. Αὐτὴ θάταν ἡ νύφη. Ἐνας γέρος, μιὰ μεσόκοπη, ποὺ χαμογελοῦσε, κίνη τῆ στιγμή, καὶ κουνούσε τὸ κεφάλι τῆς. Εἶδε καὶ τὴ ζωντοχήρα, τὴ ζωντοχήρα μὲ ξαναμμένα μάγουλα!... Ποτὲ δὲν τὴν εἶχε δεῖ ἔτσι τόσες μέρες, ποὺ ἔμενε στὸ σπίτι τους.

Πῆγε καὶ πλάγιασε.

— Ἄντε, ἔρημε, εἶπε στὸν ἑαυτὸ του πρὶν πλαγιάσει, κοιμήσου! Σὺ δὲν ἔχεις κανέναν νὰ φροντίζει γιὰ σῆνα!... Ἄλλὰ γιατί νὰ φροντίζει;... εἶμαι παιδί τους;... Ὅχι, ὄχι τὸ αἰσθάνομαι!... κ' ἔπειτα γιὰ νὰ μοῦ τὸ ποῦνε τότε, θὰ πεῖ ὅτι κάτι τέτοιο εἶνε!... Ὅχι, ὄχι δὲν εἶμαι παιδί τους!... Ἐγὼ εἶμαι ἔρημος!...

Τοῦ φάνηκε ὅμως, ὅπως καὶ ἄλλοτε, πὸς εἶχε κάποια εὐτυχία, αἰσθανόταν κρυφὰ μιὰ εὐχαρίστηση, ποὺ δὲν εἶχε κανέναν νὰ τὸν ἀγαπᾷ, νὰ τὸν πονεῖ.

Ἐπλάγιασε. Ζητοῦσε νὰ λυπηθεῖ, κάτι νὰ πεῖ θλιβερό, ἀλλὰ τὸ πρόσωπο τῆς ζωντοχήρας παρουσιάστηκε καὶ τὸν τάραξε. Τὴν εἶδε μὲ ξαναμμένα τὰ μάγουλα. Καὶ λίγο ἔλλειψε νὰ φωνάξει ἄγρια ἀπὸ ἐπιθυμία μαυιακιά ὅπως τὰ κτήνη...

Ὁ ὕπνος τὸν ἐπῆρε.

Ἦτανε σῆνα σπίτι ψηλὸ καὶ μεγάλο πολὺ κέβλεπε ἀπ' τὸ παράθυρο ἔξω στὸ δρόμο, ποὺ ἥλιος ἀπλωνότανε. Μιὰ σκιά ἀνθρώπου μεγάλη, ποὺ

ἔπιανε ὅλο τὸ δρόμο τὸν πλατὺ, κουνιόταν. Ἄθροπος ὅμως δὲν φαινόταν. Ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος καὶ μόνο ἓνας ποδηλάτης ἐρχόταν ἀπὸ μακριά...

Σὰ νάταν κάποιος προβολέας καὶ τὰδειχνε, ἢ στὸ φῶς τοῦ προβολέα νὰ γινότουσαν, νὰ ὑπῆρχαν αὐτά. τὸ φῶς μάζεψε ξαφνικά, τραβήχτηκε καὶ σκοτάδι ἔπεσε κεῖ καὶ μαυτὸ ἔξυπνησε. Ἄκουσε μιὰ φωνὴ δυνατὴ κάτι νὰ λέει, ἔπειτα φωνές πολλές, γέλια. Κατάλαβε πὸς κάποιον παιχίδι παίζανε, τόμπολα ἴσως.

Ἄλλὰ τί εἶχε πάθει; Ἐνόμιζε πὸς κάποιον εἶχε, ποὺ φρόνιζε γιὰ τὸν καὶ ποὺ τὸ πρόσωπό του ἔκανε νὰ φανεῖ. Καὶ γιὰ μιὰ στιγμή σὰ νὰ τὸ εἶδε, καθὼς βυθίστηκε σῆναν ψευτούπνο.

Ἦταν αὐτὸς ὁ ἴδιος, ἀλλὰ σκοτεινὸς ποὺ δὲν φαινόταν ἡ μορφή του. Καὶ σὰ νὰ εἶδε τὸ ἴδιο καὶ μέσα του, μέσα στὸ νοῦ του, στίς σκέψεις του, νὰ εἶδε ἓνα σκοτεινὸ, σκοτεινὸ...

Τίναξε γρήγορα τὸν ψευτούπνο καὶ ἔπεσε σὲ σκέψεις. Ἄπ' αὐτὲς τὸν ἔβγαλε ὁ κρότος τοῦ πιάνου, ἓνα κομμάτι, ποὺ παίζανε, ὕστερα ἓνα τραγουδάκι μὲ πνιγμένη φωνὴ τοῦ ὑποψήφιου γαμπροῦ. Πάψανε. Κάτι εἶπαν καὶ πάλι ὁ κρότος τοῦ πιάνου, ἓνα μικρὸ βήξιμο, κῆπειτα μιὰ φωνὴ δροσερὴ, γλυκεῖα, παθητικιά νὰ τραγουδά.

Πές μου τί ἔχω στὴν καρδιά

Ὅταν σὲ δῶ σιμά μου

Σηκώθηκε καὶ κρυφὰ, κρυφὰ, ἀφοῦ φόρεσε τὰ ρούχα του, ὅπως κῆπως, πῆγε νὰ δεῖ ποιὸς τραγουδᾷ. Ἀπὸ μιὰ κλειδαρότρυπα προσπάθησε, μὰ τίποτα δὲν μπόρεσε. Βγήκε τότε ἔξω στὸ διάδρομο. Εἶδε κεῖ τὴν μικρὴ δουλίτσα νὰ στέκεται ἀπ' ἔξω ἀπ' τὴ πόρτα τῆς τραπεζαρίας καὶ νὰ κούει. Τὴ φώναξε σιγά.

— Ποιὸς τραγουδάει; τὴ ρώτησε ἅμα πῆγε κοντὰ του.

— Ἡ κυρία Ἀγλαΐα!... τοῦ ἀπήντησε.

(Στὸ ἐρχόμενο τὸ τέλος)

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Η. ΒΟΥΤΥΡΗΣ

ΑΓΑΠΕΣ

I

Ὀλόγυρά μου ξένοι—
Και πῶς θὰ σὰς τὸ εἰπῶ
Πόσο τῆ συντροφιά σας,
Ἄδέρφια μου, ἀγάπῳ !

Ἰδίες χαρὲς καὶ πόνους
Μὲ σὰς καὶ γῶ περνῶ,
Μαζὶ στὴ γῆ ἐδῶ κάτου,
Μὲ σὰς στὸν οὐρανό.

Μὲ σὰς στὸ φῶς, στὸν ἥλιο,
Στὸ κρύο, στὴ συννεφιά,
Καὶ σεῖς στὴ μοναξιά μου
Χαρίζετε ὁμορφιά.

II

Στὸ πράσινο, χλωρὸ χαλὶ
Μὲ τὰ χρυσὰ κεντίδια
Γέρνω, κ' ἡ ἀγάπη μὲ φιλεῖ
Στὰ μάτια καὶ στὰ φρύδια.

Γύρω τοῦ Μάρτη τὰ πουλιά
Μὲ ἀλαλαγμοὺς πετοῦνε.
Γιὰ κάποια ἀτρύγητα φιλιὰ
Τὰ χεῖλη μου διψοῦνε.

Κ' ἐνῶ ὄλη νιάτα ἡ μάνα γῆ
Στὸν Πλάστην ὕμνο ὑψώνει,
Μὲς στὰ βαθιὰ μου ἤχοῦν ἀργοὶ
Μιᾶς ἄρπας θείας οἱ τόνοι.

III

Πολλὲς φυλὲς μὲ γέννησαν,
Πολλοὺς δασκάλους πῆρα,
Χίλιες χορδὲς σαλεύουνε
Στὴ φτωχικὴ μου λύρα.

Κι ἂν περπατῶ κι ἂν κάθομαι
Κι ἂν μένω κι ἂν μισεύω
Κι ἂν τρέχουνε τὰ μάτια μου
Κι ἂν γελῶ κι ἂν χορεύω,

Κι ἂν λάμπες ὀνειρεύομαι
Κι ἂν εὐωδιὲς θυμάμαι—
Τοῦ κάκου συλλογίζομαι
Ἄν χαίρομαι ἢ ἂν λυπᾶμαι.

IV

Εἶναι οὐρανὸς ἡ ἀγάπη !
Ὅσπου νὰ φιληθεῖς,
Τὰ σύννεφα πλακῶνουν
Βαριά. Μὴ φοβηθεῖς !

Μιὰ φύχρα, ἕνας τῆς πλάσης
Βαθὺς ἀνασασμός,
Νύχτα, ἀστραπέδες, χαλάζι,
Βροντὲς—κατακλισμός !

Καλοκαιρὴ βροχούλα,
Γοργοπερνᾶ καὶ νά !
Στὸν ἥλιο τὰ πουλάκια
Παιζογελοῦν ξανά.

V

Κ' ὕστερα πάλι μάθησαν
Τὰ μυρωμένα ρόδα
Καὶ τοῦ καιροῦ ξανάρχισεν
Ἡ σιδερένια ρόδα,

Ποῦ μὲς στ' ἄγριο της κύλισμα
Κάθε τραγούδι πνίγει...
Καὶ μόνο θταν ἡ ἀγάπη μου
Τὴν ὀμορφιά ξανοίγει.

Στέκεται—κι ἀφιγκράζομαι
Τῆς εὐτυχιάς τὸ θάμα
Ποῦ πλημμυράει τὰ στήθη μου
Σὰν γέλιο καὶ σὰν κλάμα.

Κ. ΚΕΡΕΒΑΙΟΣ

ΠΗΓΗ

Τοῦ κάμπου χλωροστόλιστη βρυσούλα,
γητευτικό κι ἀστείρευτο κροντήρι,
ποῦ χύνεις σὰν ἀνάμα στὸ λιοπύρι
τὸ χᾶιδι τῆς ψυχῆς σου, τὴ δροσοῦλα
πὼς πόθησα σὰν σένα τὴν τρεμοῦλα,
Ἠκεάνια ψυχῆ, στὸ πανηγύρι
τοῦ κάμπου νὰ ξαπλώνω· κι ἔταν γείρει
ὁ ἥλιος, κι ἔταν φαίνεται ἡ αὐγοῦλα
σὰν πινελιά ποῦ θεῖο χέρι σέρνει
κάθε πουλι τοῦ εἶναι μου νὰ πέρνει
τὴ δροσιά, γιὰ νὰ πλάσει ἓνα τραγούδι
καὶ νὰ σκορπάει ψαλμοὺς ποῦ νὰν' δικαί μου!...
Πέλασ, σὰν καὶ σένα, εἶν' ἡ ψυχῆ μου,
Πέλασ, ποῦ τ' εὐφραίνει ἓνα λουλούδι.

ΚΡΕΤΙΚΗ ΒΕΛΜΥΡΑΣ

Τ' ΑΝΕΒΑΣΜΑ ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ

Στὸν Πάνο Ταγκόπουλο

Νά τοι οἱ δυὸ ἀγαπημένοι ποῦ τὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ ἀνε-
βαίνουνε χοροπηδῶντας, μὲ τὰ χέρια τους τὰ δυὸ δλόγυρα στὶς
δυὸ τους λιγερὲς μέσες.

Ὁ ἀγέρας, ὁ βουνίσσιος ἀγέρας στὸ πρόσωπο τοὺς χτυπάει
χαϊδεύοντάς τους μὲ τὸ πουπουλένιο τοῦ χᾶδι ποῦ κάνει τὰ μάτια
τους νὰ κλιοῦνε, τὰ χέρια τους μὲ περισσότερη θέρμη νὰ φέρνουν
κοντήτερα τὰ κορμιά τους καὶ τὰ χρυσόνειρά τους νὰ πέρνουν
σάρα...

Νά τοι οἱ δυὸ ἀγαπημένοι ποῦ τὴν πλαγιά τοῦ βουνοῦ ἀνε-
βαίνουνε χοροπηδῶντας, σφιχτοδεμένοι μὲ τὰ χέρια τους ποῦναι
δλόγυρα στὶς δυὸ τους λιγερὲς μέσες.

Ὁ ἀγέρας, ὁ βουνίσσιος ἀγέρας, πιὸ δυνατὸς τώρα γίνεται, μὲ
περσότερη ὀρμη κατὰμουτρα τοὺς χτυπάει, σὰ νὰ θέλει νὰ τοὺς
ἀρπάξει στὰ φτερά του καὶ κάτω-κάτω νὰ τοὺς ροβολήσει μαζί
μὲ τὰ μικρὰ λιθάκια, τίς ἀνεμώνες καὶ τὰ θυμάρια ποῦ ξεριζώ-
νει καὶ στριφογυρίζοντάς τα τὰ σπρώχνει στὸ χαμό, στὸ μεθυ-
σμένο χαμό ποῦ αὐτὸς ξέρει, μονάχα αὐτὸς!

Μὰ ἀνήμπορος τοὺς δυὸ ἀγαπημένους νὰρπάξει ποῦ τὰ κορ-
μιά τους, λές, κ' εἶναι ἓνα, τῆς νειᾶς καὶ τοῦ νειοῦ τᾶψυχα κα-
πέλλα ἀρπάξει καὶ μὲ δαιμονισμένη χαρὰ—σὰ δυὸ πουλιὰ ποῦ οἱ
φτεροῦγες τους, ἀνήμπορες ν' ἀντιπαλαίσουνε στὸ ρεῦμα τοῦ βου-
νίσσιου ἀγέρα, στὸν τρελλό του χορό, ἀφίνονται ἀπλωμένες γιὰ νὰ
μὴν καταπέσουνε—τὰ παρασέρνει, τὰ πέρνει μαζί του.

Τὰ μαλλιὰ τῆς νειᾶς τώρα λυθήκανε πίσω, ἀνεμιστήκαν σὰν
σημαία καί, σ' ἓνα ξαφνικὸ τοῦ ἀγέρα πλάγιο ἀνέμισμα, στοῦ
νειοῦ τὸ κεφάλι πέσανε καὶ τὸ σκέπασαν καὶ τῶλυσαν μὲ τὰ
πλούσια κύματά τους καὶ τὸ χᾶιδεψαν μὲ τὸ μεταξένιο τους χᾶδι...

Λίγο κι ὁ νειὸς θὰ σωριαζότανε χάμου καὶ θὰ κατρακυλοῦσε
μαζί μὲ τὰ μικρὰ λιθάκια, τίς ἀνεμώνες καὶ τὰ θυμάρια ποῦ ἡ
ὀρμη τ' ἀγέρα δαιμονιακά συνέπερνε...

Μὰ τῆς νειᾶς τῆς ροδομάγουλης τὸ χέρι τὸν κράτησε μεθυ-
σμένο ἀπ' τὰ χᾶδια τῶν μαλλιῶν της καὶ λιγωμένο ἀπ' τοῦ κορ-
μιοῦ της τὴν τρεμουλιαστὴν ἀνάσα...

Καὶ τοῦ βουνοῦ ξανάρχισαν τὴν πλαγιά ν' ἀνεβαίνουν μὲ
περσότερη ὀρμη καὶ λαχτάρα τώρα, θέλοντας νὰ φτάσουν μίαν
ὥραν ἀρχήτερα στὴν ποθητὴ κορφὴ του καὶ 'κεῖ, κάτ' ἀπὸ τὰ
πεῦκα τὰ μοσκομυρισμένα, κοντὰ στὴ βροῦση τὴν χρουσταλλένια,
νὰ νοιώσει ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ὅσο δὲν τὸν εἶχε νοιώσει ποτέ...

ΓΥΡΩ ΣΤΑ ΡΟΔΑ ΚΑΙ ΣΤΑ ΚΡΙΝΑ

Ἀπὸ τὸ Λεσκόμα τῆς
Μυτιέλλας καὶ Μοιρίτας

Σὲ μενεξέδες καὶ σὲ κρίνα
Θέλω θερμὰ νὰ κοιμηθῶ
Καὶ τὴν αὐγὴ νὰ σηκωθῶ
Μὲ τὴ φωτόχαρη ἐλαφρίνα.

Καὶ μεθυσμένος στ' ἀγρία δάση
Νὰ βηματίσω ἐρωτικά
Μ' ὄσα θαμπόνειρα γλυκὰ
Στοὺς μενεξέδες ἔχω πλάσει.

II

—ΦΑΛΗΡΙΩΤΙΚΗ ΒΙΟΛΕΤΤΑ.—

Πῶς φύτρωσες ἀγνή βιολέττα
Στις ἀρμυρίθρες τοῦ γυαλοῦ ;
Πῶς ζεῖς κι ἀνθίζεις μὲς τὴν ἄρμη
Καὶ μὲς τὰ φύκια τοῦ νεροῦ ;

Κάτι σκληρὸ κ' ἐσὺ θὰ πῆρες
Ἀπ' τὴ Στεριά κι ἀπ' τὸ γυαλὸ
Γιὰ νὰ μπορεῖς ν' ἀνθεῖς στὴν ἄκρη
Τῆς ἀμμουδιάς, μὲ τέτοιο ἀνθό !

III

Φοδᾶμαι καὶ κοιτάζω κάτω
Μὴ σὲ πατήσω μενεξέ.
Δὲν θέλω ἢ πίκρα τοῦ θανάτου
Νὰ σοῦ δοθεῖ ποτὲ ἀπὸ μέ.

Κάλλιο τὸ πέλημα ἑνὸς ἀλήτη
Νὰ σὲ πατήσει, ὡς τριγυρνᾷ
Μὲ τὴν ὀρμὴ τυφλοῦ σπουργίτη
Στὰ δάση τὰ χειμερινά.

IV

Νάτανε νάγερνε ἢ ψυχὴ μου
Στ' ἄλικα ρείκια τοῦ Ὑμηττοῦ
Καὶ μὲ τὰ ρόδα τ' οὐρανοῦ
Νάσβυνε ἀγάλια ἢ δύναμή μου !

Καὶ νάτανε τριανταφυλλένιος
Ὁ θάνατός μου, κ' ἢ ψυχὴ
Νὰ τριγυρνοῦσε μοναχὴ
Σὰν ἓνας ἰσκιος πουπουλένιος.

ΠΑΡΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

✽✽✽

ΑΡΧΑΙΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ

Εἰκόνας ἀνοιξιὰτικες καὶ τοῦ καλοκαιριοῦ
Μὲ τίς ἀγέρινες μορφές—σὰν πεταλοῦδες—
Στὴ χώρα οἱ δρόμοι νεῖρονται σὲ αὔρες αὐγινές
Κι ἀόρατος χαιρετισμὸς στὴ φύσ' εἶν' ἡ γυναίκα.

Ἡ μυστικὸπαθῆ φωνὴ τοῦ χυνοπώρου ἐσβέσθη
Καὶ χάθηκε στὸν διάφανο κρουστάλλινο καθρέφτη,
Στὰ δάσα καὶ στὰ πέλαγα τ' ἀρχαῖο εἰδύλλιο τώρα
Προσμένει μας νοσταλγικὰ γιὰ νὰ ξυπνήσει.

Γ' ἀρχαῖο εἰδύλλιο ἀλλοίμονο ! στὴν πολιτεία νεκρὸ
Κι οὔτε ἀμμουδιές, κι οὔτε ἀπρογιάλια...
Ὁ πόθος, πάθος γύρω μας κορώνει καὶ μὴνᾶ
Γυρίσματα χυνοπώρων μπροστὰ μας.

Δ. ΚΟΥΚΟΥΡΙΚΗΣ

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΩΔΗ ΣΤΟ ΒΟΡΡΙΑ

Ἄγριε κουρσάρε, ὦ άνεμε, πνεῦμα ὀργισμένο τῆς νύχτας τῆς χειμερινῆς, ἀπὸ τῆ λύρα τὴν ἀδύναμη πέρασε καὶ κροῦσε τῆς χορῶδες σὲ τραγοῦδι.

Καταλυτὴ τῶν ἀνάξιων, ὄλ' ἀπογέρνονν στὸ πέρασμα σου ταπεινά κ' ὑψώνουν τραγοῦδι τοῦ θριάμβου σου πλημμυρισμέν' ἀπὸ τρόμους καὶ θρηγο.

Ὅμοιο τραγοῦδι ἡ λύρα μου μὴ δώσεις στὸ θεῖο ν' ἀντηγήσει, πέρασμα σου, θέλω τῆ δύναμη νὰ τραγουδήσω μόνο, τῆ δύναμη ποὺ ἀνίλεη συντρίβει ὅ,τι στὴν ἀγκαλιὰ ἀπογέρνει τοῦ θανάτου, κὶ ἀπάν' ἀπὸ τοὺς τάφους τῆς ψυχῆς μου, μιὰ ζωὴ χιλιοδύναμη καινούργια, νὰ τραγουδήσω.

Ἐλα καὶ πέρασε μέσ' ἀπ' τὴν ψυχὴ μου, ὅπως περνᾶς μέσ' ἀπὸ τὸ δάσος ποὺ ἡ νύχτια σιωπὴ ἔχει ἀγκαλιάσει, καὶ συντρίψε τὰ δύνάτα κλωνάρια τῶν νεκρικῶν μου στοχασμῶν κὶ ἄσε νὰ μείνει ὅ,τι γεμάτο δύναμη ὠρθωμένο κὶ ἀλύγιστο θὰ σὲ δεχτεῖ, πνεῦμα ὀργισμένο.

Καταλυτὴ τῶν ἀνάξιων, φωλιάζει ἐδῶ ἓνα σμῆνος μικρόπρεπων, μικρόχαρων, μικροθλιμμένων παθῶν, ποὺ ὠχρὰ ζητοῦνε νὰ ἐνθυμίσουν ὠραῖες καταιγίδες μίσους κὶ ἀγάπης.

Ἔτσι, ὅπως ὅταν πάνω ἀπ' τὸ γαλήνιο πέλαγος διαβεῖ ἡ ὀργὴ σου, καὶ τὰ παλὸ τὸ φλοῖφιλιμα ξεχνώντας τὸ κύμα σαλπίζει βοερά τὸ διάβα σου στὰ ποντοπόρα πλοῖα, κ' ἡ φρίκη τοῦ θανάτου ἀσύμπωνη πλανιέται πάνω ἀπ' τὰ λίκνα τῶν ὄνειρων τοῦ ναυτῆ, ποὺ ἄγρια ὑψωθῆκαν, τὴν παιδικὴ ψυχὴ μου ἐτάραξεν μοιραία τρικυμία.

Ἄλλοίμονο! τὸ θρίαμβο τῆς νίκης δὲν ἐννοίωσαν οἱ πόθοι μου· περήφανα λευκὰ πανιά ὑψωμένα στὸ διάβα τῆς θεϊκῆς ὀργῆς κουρελιασμένα κὶ ἄλλα δειλὰ μαζεύτηκαν κὶ ἀφήκαν, σὰν τρόπαια τῶν κυμάτων, νὰ συρθοῦνε, κὶ ἐκεῖ, ποὺ τὸνειρο εἶχε παιγνιδίσει τὸ παιδικὸ κ' ἡ ὀρμὴ τῶν πόθων ἐνάντια τῆς μοίρας τὴν ὀργὴ εἶχε σύρει, τῶν ναυαγίων ἀπλώθηκε τὸ κοιμητήρι.

Ἄργοσαλεύει τώρα γύρω ἡ θάλασσα περιγελάστρα τὴν καταιγίδα μάταια ζητώντας νὰ ἐνθυμίσει, βυθίστηκαν σ' ὕπνο βουβὸ τὰ πάντα καὶ δὲν ποθεῖ κανένας νὰ νικήσει.

Ἄνεμε, πέραν μέσ' ἀπ' τὴν ψυχὴ μου, ὅπως περνᾶς τῶν ἀφρόχαιτων κυμάτων καβαλλάρης, καὶ τὴν πομπὴ παράσυρε τῶν ναυαγίων πρὸς τίς ἀκτὲς τοῦ θανάτου.

Πάρε τὸ σύννεφο ἀπ' τὸ στήθος μου, ποὺ πνίγει τὴν καθαρὴ τοῦ λογισμοῦ μου ἀχτίνα, καὶ σύρτο, ἀόρατε ἀητέ, λεία τῶν νυχῶν σου, στὶς κορφὲς τῶν βουνῶν καὶ σκόρπισέ το.

Τὸ λύχνο τῆς ἀγάπης, ποὺ ὀδηγητῆς στὸν ἀγῶνα ἐτάχθηκε τῶν ἔργων, κάνε σὰ φάρος ν' ἀναλάμψει πάλι, κὶ ἄσβεστη κράτα μέσα στὴν ψυχὴ μου τὴ φλόγα τὴν εὐγενικὴ, τὴν καταλύτρα, τοῦ ἀγίου μίσους.

Δὸς μου, κουρσάρε δυνατέ, κάτι νὰ κλείσω μέσ' στὴν ψυχὴ μου ἀπ' τὴ θεῖαν ὀρμὴ σου ἢ τὴν ἀνάξια συντρίψε ζωὴ μου, σὰν ἐν' ἀδύναμο τοῦ δάσους κλώνο, κάτω ἀπ' τὴν καταιγίδα τῶν φτερῶν σου, ἔτσι, ὅπως πάντα, ἀνίλεα, δίχως πόνο.

ΛΩΡΗΣ ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΑ

Α. Π.

Τόσον ὠραῖο ἡ Ἄττικὴ νυχτερινὴ γαλήνη, σὰν τῶν ματιῶν τῆς τῆ βαθεῖαν ἀνέκφραστη ἡρεμία δὲν ἤθελε εὔρει μέσ' στὴ γῆ παλάτι γιὰ νὰ μείνει· ἐκεῖ ἡ σιωπὴ, ὡς γλυκύλαλη μεθυστικὴ ἄρμονία καὶ κάπιο φῶς μέσ' στὸ βαθὺ σκοτάδι ποὺ ἀργοπλέει, σὰν κάπιο ἀστέρι στοῦ οὐρανοῦ τὰ μαγεμένα βάρη, πρὸς κάπια ὄνειρα γελά πρὸς κάπιους πόρους κλαίει· ἦρθ' ἐκεῖ πέρα τρυφερὰ καὶ στοργικὰ κὶ ἐστάθη ἀπὸ οὐρανὸ χριστιανικὸ σταλμέν' ἡ καλωσύνη νὰ φέρνει τὸ χαμόγελο στὰ πονεμένα χεῖλη καὶ τὴν πικρὴ τῆ θύμηση τῆς συμφορᾶς νὰ σβύνει· καὶ τῆς φωνῆς τῆς ἡ ἀπαλὴ βαθύλαλη ἄρμονία σὰν χεῖδεμ' ἀεροπνοῆς στὸν κῆπ' ὅταν τὸ δειλὸ βυθίζεται λιχνιστικὰ στὴ νύχτα τὴν ἀγία.

ΛΩΡΗΣ ΑΠΟΣΠΕΡΙΤΗΣ

ΠΟΝΟΣ

Στη σκιά του αγαπημένου
μου αδερφού Γιάνκου

Κέρνα το κεχομπαρένιο, κάπελα, κέρνα. Γιόμισε το ποτήρι μου με τη φωτιά που καίει τα φαρμάκια. Δός μου να ρουφήξω το κεχομπαρένιο σου, κάπελα, που μοιάζεις το Χάρο δίνοντας το πιωτό της λήθης.

Π' ανάθεμά σε, κάπελα, το πιωτό σου δέ σβύνει τους καυμούς, τους ανάβει, τους ξυπνάει, τους ζωντανεύει και σαν βρυκόλακες τριγύρω μου σφίγγουνε τ' άσπρα δόντια τους ξεχύνοντας από το στόμα τη βρώμα της σάπιας σάρκας τους.

Κάπελα, π' ανάθεμά σε σπάζ' τα ποτήρια σου, χύσε στο δρόμο το κρασί σου κι άς πνιγοῦν οι καῦμοι στην άνημποριά μου.

"Ελα, κοπέλλα μου, σύ, δός μου τα χείλια σου. "Άσε να ρουφήξω απ' αυτά τη λησμονισιά. "Άσ' το κορμί σου να με μεθύσει.

Χάρισε μου λαχτάρες, λαχτάρες δυνατές που να κοιμίζουν τους καυμούς. Ρίξε με στην τρικυμιά της σάρκας που ξεριζώνει την καρδιά.

Κοπέλλα, μη μεθάς ἐσὺ με τὸν πόνο μου, θέλω να με μεθύσεις με την έμορφιά σου.

Μακρὰ τ' άχειλι σου που πρίξαν οι δαγκωματιές, τράβα το κορμί σου που νερούλιασε ή λαγνεία...

Κλαίς!..

"Ελα, βιολιτζή, πνίξε το κλάμμα με το τραγουδι του βιολιού σου.

Παίξε, παίξε ακόμα...

"Αχ! βιολιτζή, τα τέλια σου στριγγλίζουν... το βιολί σου κλαίει, το δοξάρι σου μουγκρίζει, ναι, μουγκρίζει σαν άγκωμαχητό!

Στο διάβολο το βιολί σου, στο διάβολο το κρασί, στο διάβολο τα χείλια σου γυναίκα.

"Ανήμπορα τσιγκέλια που διάλεξα για να κρεμάσω τὸν πόνο μου!...

"Όλα μακρὰ μου γελάτε, μα σιμά μου σὰς πνίγει το κλάμμα!..

Δυστυχημένα! έχετε και σεις καρδιά!..

Ναι, μα γὼ θὰ τὴν ξεριζώσω τὴ δικιά μου, θὰ τὴν σκοτώσω... κι άς σκοτωθῶ!..

Θάνατε, νέκρωσέ μου τὴν καρδιά!

ΚΩΣΤΑΣ ΛΕΑΝΔΡΟΣ

ΘΡΙΑΜΒΟΥΣ ΚΛΕΙΝΩ!

Δέ σιγοκλαίει το σούρουπο ή ψυχή μου
Τους πόνους τους άμκλητους,

Μήτε περιλυπη βαραίνει έως θανάτου
Στις φουσκοθαλασσιές, που το Μοιραίο
Βογγάει παραδέρνοντας!

"Ο κουρασμένος δέν ειμαι τραγουδιστής
Των ταπεινών και της κακομοιριάς!

"Εμε ή ψυχή μου φέρνει με πετώντας
Προς κάποια δράματα!

Κ' εινε ήλιοπλημμύριστα τα δράματα

Κ' εινε θρίαμβοι!

"Εμε ή ψυχή μου με τραβάει πηλάλα

—Κ' εινε πορφυρογέννητη κι αυτή—

Προς κάποιους θρίαμβους με τραβάει

Καισαρικούς!

Προς κάποιους θρίαμβους, που εινε δράματα!

Θρίαμβους κλείνω—Βάρδος—μέσα μου!

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

F. SCHILLER

ΚΑΚΟΥΡΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΑΜΕΝΗ ΤΟΥ ΤΙΜΗ

ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

2—

Περάσανε κι αυτά τὰ χρόνια, και βγήκε απ' τὰ κάτεργα μὰ πολὺ πὺ ἀλλοιώτικος ἀπ' ὅ,τι μπήκε. Καὶ δὴ ἀρχίζει μιὰ καινούργια ἐποχὴ στὴ ζωὴ του. Στὸν πνευματικὸ μπροστά και στοὺς δικαστὲς ἔομολογήθηκε ὕστερα μ' αὐτὰ τὰ λόγια :

«Μπήκα στὴ φυλακὴ», εἶπε, «πλανημένος και βγήκα ἐξαχρειωμένος· εἶχα κάτι στὸν κόσμο ἀκόμα, πού τ' ἀγαποῦσα κ' ἡ περηφάνεια μου ζάφωσε μπρὸς στὴ ντροπὴ.

»Σάν πήγα στὴ φυλακὴ, μὲ κλειδῶσαν μαζί μὲ 23 κατάδικους πού ἀνάμεσό τους βρισκουνταν ἑκακοσμένοι φονιάδες και κλέφτες. Μὲ κοροϊδεῖαν σὰ μιλοῦσα γιὰ Θεὸ ἢ μ' ἀναγκάζανε νὰ βρίζω μὲ ἑσκιωμένα λόγια τὸ Σωτήρα. Μοῦ τραγουδοῦσαν ξε τ σ ί π ω τ α τραγούδια, πού δὲ μπορούσα νὰ τ' ἀκούω γιὸ, ὁ τραγουδιστὴς, δίχως σιχαμὸ και φρίκη.

»Κι ὅ,τι εἶδα νὰ κάνουν, ἑσέηκωνε μέσα μου τὴ ντροπαλότητά μου... Δὲν περνοῦσε μέρα πού νὰ μὴ γινόταν ἡ ζωὴ μου χειρότερη, πού νὰ μὴ τοιμάζανε κανένα ἄσχημο παιχνίδι. Στὴν ἀρχὴ ἔφευγα τίς κουβέντες τους ὅσο μπορούσα... Μὰ χρειαζόμουν ἕνα φίλο, κ' οἱ βάρβαροι φύλακὲς μου, σκοτώσανε τὸ σκυλί μου... Ἡ δουλειὰ ἦτανε βαρειά και τὸ σῶμα μου ἀσθενικό. Χρειαζόμουνα βοήθεια και, γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια, χρειαζόμουνα παρηγοριά· κ' ἔπρεπε νὰ τὴν ἀγοράσω μὲ τὰ τελευταῖα ἀπομεινάρια τῆς συνείδησής μου.

»Ἐτσι συνείθισα και στὸ πὺ ἀπαισιο, και τοὺς στερνούς τρεῖς μῆνας ἑπέρασα και τοὺς δασκάλους μου.

»Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα, ἀρχισα νὰ σκέφτομαι γιὰ τὴ λευτεριά μου, ὅπως σκεφτόμουνα γιὰ τὴν ἐκδίκηση. Μοῦ φαίνονταν πὺς ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μὲ προσβάανε γιὰτ' ὅλοι ἦτανε καλύτεροι και πὺς εὐτυχημένοι ἀπὸ μένα. Θαρροῦσα πὺς ἦμανε ἕνας μάρτυρας τοῦ ἀγραφου δικαίου και θῆμα τῶν νόμων.

»Ἐσερνα τίς ἀλυσίδες μου τρίζοντας τὰ δόντια, σάν ἔβγαιν' ὁ ἥλιος πὺς ἀπ' τὴ φυλακὴ μου. Πλατὺς ὀρίζοντας, διπλῆ εἶναι κόλαση γιὰ τὸ φυλακισμένο. Τὸ λεύτερο ἀεράκι πού περνοῦσε μὲς ἀπ' τὴν τρύπα τοῦ κελλιοῦ, και τὸ χελιδόνι πού τρεμοσάλευε πάνω στὰ σιδερένια τοῦ παραθυριοῦ μου κάγκελα, μοῦ φαίνονταν σὰ νὰ μὲ κοροϊδεῖανε μὲ τὴ λευτεριά τους και κάνανε τὴ φυλακὴ μου πὺς ἀπαισία.

»Ἀπὸ τότες ὠρξίστηκα ἀδιάλλαχτο μῖσος σ' ὅλους τοὺς ἄνθρώπους και κράτησα τὸν ὄρκο μου. Ἡ πρώτη μου σκέψη μόλις λεφτερώθηκα ἦταν τὸ χωριό μου. Ὅσο λιγώτερο ἔλπιζα νὰ μείνω κει πέρα, τόσο πὺς πολὺ μεγάλωνε κ' ὁ πόθος τῆς ἐκδίκησης. Τὰ χτυποκάρδια μου γενήκωνε πὺς ἄγρια σάν εἶδα μακρῶθε ἀνάμεσα στὰ δέντρα νὰ ὑψώνεται τὸ καμπαναριὸ τοῦ χωριοῦ μου. Δὲν εἶχα πὺς στὴν καρδιά μου τὴν εὐχαρίστηση πούχα στὸ πρῶτο ταξεῖδι. Ἡ θῆμηση τῆς ἀνημπορίας και τῶν κατατρεγμῶν πού κει ἐτράβηξα μιὰ φορὰ, μὲ ξύπνησ' ἀφινίδια ἀπὸνα τρομερὸ λήθαργο. Ξαναματώσαν ὅλες μου οἱ πληγὲς και οἱ οὐλὲς ξαναοῖξαν. Γρηγόρεφα τὸ βῆμα μου γιὰτι αἰστανόμουνα ἀπὸ τώρα μιὰ εὐχαρίστηση νὰ φοβίσω μὲ τὴ ξαφνική μου ἐμφάνιση τοὺς ἔχτρούς μου γιὰτι διψούσα καινούργιες ταπεινώσεις, ὅσο μιὰ φορὰ τίς φοβώμουν.

»Οἱ καμπάνες σημαῖναν ἑσπερινὸ σὰ βρέθηκα στὴν πλατεῖα. Οἱ ἄνθρωποι πηγαινάνε στὴν ἐκκλησιά. Γρηγόρα μὲ γνωρίσανε και καθέννας πού μὲ συναπάνταγε τραβιότανε μὲ τρόμο...

»Πάντα ἀγαποῦσα τὰ μικρὰ παιδιὰ· και τώρα ἀκόμα χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἔδωσα σ' ἕνα παιδί πού χοροπηδοῦσε πλάι μου μιὰ δεκάρα· τὸ παιδάκι μὲ κύταξε ἐκπληχτο γιὰ λίγο κ' ὕστερα μοῦ πέταξε τὴ δεκάρα στὰ μοῦτρα. Ἄν ἦμανε πὺς πολὺ στὰ συγκαλά μου θὰ θυμώμουνα πὺς τὰ γένια π' ἄφησα στὴ φυλακὴ, ἀγριεῖναν τὰ χαρακτηριστικά μου... Μὰ ἡ μοχθηρὴ μου καρδιά μοῦ σκότισε τὸ λογικό. Δάκρυα πού ποτὲ δὲν εἶχα χύσει τόσα, πλημμύρησαν τὰ μάγουλά μου. Τὸ παιδάκι δὲν ἔφερε πούς εἶμαι κ' ἀπὸ πού ἐρχομαι, εἶπα μόνος μου, κ' ὁμως μ' ἀπόφυγε σάν ἀγρίμι. Μήπως ἔχω κάνα σημάδι στὸ μέτωπο ἢ ἔπαρνα νὰ μοιάζω μ' ἄνθρωπο γιὰτι αἰστανόμαι πὺς δὲ μπορῶ νὰγαπήσω κανένα;

»Ἡ καταφρόνηση πού μοῦδειξε αὐτὸ τὸ παιδί μὲ λύπησε πὺς πολὺ ἀπὸ τριῶν χρονῶν κάτεργα, γιὰτι τοῦκωνα καλὸ, και γιὰτι δὲ μπορούσα νὰ πῶ πὺς εἶχε μὲ μένανε ἔχτρα προσωπική... Κάθησα σ' ἕνα μπαγκιο ἀπέναντι στὴν ἐκκλησιά χωρὶς νὰ ἔξρω τί θέλω. Μὰ θυμάμαι ἀκόμα πὺς σηκώθηκα γιομάτος πίκρα, γιὰτι ἀπ' ὅλους πού περνοῦσαν μπρὸς μου, και πού γνώριζα, κανεὶς δὲν καταδέχτηκε νὰ μὲ χαιρετίσει... μὰ οὐτ' ἕνας. Χωρὶς νὰ θέλω ἄφισα τὴ γωνιά μου γιὰ νὰ ζητήσω καταφύγιο. Στρίβοντας ἕνα σοκάκι σκούνταφα πάνω στὴ Γιαννούλα μου.

»— Ξενοδόχε τοῦ «Ἡλιοῦ» φώναξε—κ' ἔκανε νὰ μ' ἀγκαλιάσει... Ξανάρθες, ἀγαπημένε μου, Δόξα νάχει ὁ Θεός... Τὰ ρούχὰ τῆς δείχνανε φτώχεια και κακομοιριά. Μιὰ ἀπαισία ἀστένευα στὸ πρόσωπό τῆς ζωγραφίζονταν. Γρηγόρα κατάλαβα τί εἶχε γίνει. Λίγο προτιότερα ἀπάντησα κάτι δραγόνους τῆς Αὐτοκρατορικής φρουρῆς και κατάλαβα πὺς βρισκότανε στρατὸς στὸ χωριό μου.

»— Πόρνη τῶν στρατιωτῶν, φώναξα, και τῆς γύρισα τίς πλάτες.

Φχαριστήθηκα που βρίσκουνταν ένα πλάσμα πιο κάτω από μένα με τους ανθρώπους. Ποτέ δεν την αγάπησα....

»Η μητέρα μου είχε πεθάνει, κ' οι δανειστές μου βγάλαν το σπιτάκι μου στο σφυρί. Δεν είχα κανέναν, δεν είχα τίποτα στον κόσμο. Όλοι αποτραβιόντουσαν στη θωριά μου, σά νάχα φάρμακι. Μά είχα απομάθει τη ντροπή. Πριν ξέφυγα τους ανθρώπους, γιατί δε μπορούσα ν' ακούω τις βρισιές τους· τώρα φχαριστιόμουν, κ' ήθελα νά τους φοβίζω. Μπορούσα νά τ'ό κάνω, γιατί δεν είχα ούτε νά χάσω μά ούτε και νά προφυλάξω τίποτα... Δεν είχα κανένα προτέρημα, μά κι αν είχα δε θά μου χρειαζότανε, γιατί κανείς δε μ' εμπιστευότανε πιά... "Όλος ο κόσμος ήταν ανοιγμένος μπροστά μου, κ' ίσως θά περνούσα άλλου γιά τίμιος άνθρωπος... Μά είχα χάσει τ'ό θάρρος και τίμιος ακόμα νά φαίνουμαι. "Η απελπισιά κ' ή ντροπή αλλάξανε στα στενά τ'ό χαρακτήρα μου. Μιά τελειωτική διεξοδος μ' άπομένε: Νά μάθω νά ζω δίχως τιμή, γιατί καμμιά αξίωση δε μπορούσα νάχω πιά στην τιμή... "Αν ή περηφάνειά μου νικούσε την ταπεινώσή μου θάχα αυτοκτονήσει. Τ'ό τί άλήθεια ειχ' αποφασίσει δεν τώξερα τότε. Καθώς θυμάμαι άοριστα μου φαίνεται πώς ήθελα νά κάνω κακό, ήθελα νά ειμ' άξιος τής τύχης μου. Οι νόμοι, έλεγα μέσα μου, είναι ευεργετήματα γιά τους ανθρώπους· κι αποφάσισα νά τους καταπατήσω. Πριν άμάρτησα από άνάγκη κι επιπόλαια, τώρα έκανα τ'ό κακό γιάτι τώθελα, γιάτι φχαριστιόμουν νά τ'ό κάνω.

»Πρώτα, πρώτα ξαναπήρα τ'ό τουφέκι κι έτρεξα στα ξένα δάση. Τ'ό κυνήγι άληθινά μου γίνηκε σιγά-σιγά πάθος... "Έξω άπ' αυτό έπρεπε νά ζήσω. Μά δεν τώκανα μόνο γιάτ'ό ήθελα νά εξευτελίω τ'ό ήγεμονικό διάταγμα και νά βλάψω όσο μπορούσα τους άρχοντες. Δε φοβώμουν πιά μή με πύσσουνε γιάτι είχα μιά σφαίρα φυλαμένη γιά κείνον που θάβαζε χέρι άπάνου μου. Κ' ήξερα καλά πώς τ'ό μολύβι μου δεν πήγαινε χαμένο. Σκότωνα ότι ζωό τύχαινε, κι αυτό δεν τώκανα γιά τ'ά λεφτά, γιάτι τ'ά περισσότερα τάφια νά σαπίζουν. Ζούσα δυστυχημένα γιά νά μπορώ νά ξεδεύω τ'ά χρήματά μου σέ μολύβι και μπαρούτι. Μυρίστηκαν πώς δεκάτιζα τ'ό κυνήγι, αλλά οι ύποψίες τους δεν πέφτανε άπάνου μου, γιάτι ή όψη μου τις έσβυνε και γιάτι μ' είχαν ξεχάσει....

»Αύτη τή ζωή πέρασα πολλούς μήνες. "Ένα πρωτό, κατά τή συνήθειά μου, διάβηκα όλόκληρο τ'ό δάσος κυνηγώντας ένα λάφι... Δυό ώρες άδικα έτρεξα κι άρχισα νά νομίζω πώς μουφυγε γιά τ'ά καλά, όταν άξαφνα τώειδα σέ κάμψη άπόσταση... Πάω νά σημαδέψω και νά τραβήξω τή σκαντάλη, όταν βλέπω με τρώμο ένα πατέλλο πεσμένο κάτω λίγα βήματα μακριά μου· πρόσεξα καλύτερα και γνώρισα τ'ό Ρομπέρτο τόν κυνηγό που σημάδευε τάλαφι πίσω άπάνω χοντρό κορμό βελανιδιάς. Κρύος ιδρώτας με περίχυσε· αυτός έ κ ε ι ήταν ο άνθρωπος που μισούσα περισσότερο

άπό τους άλλους, κι αυτός ο άνθρωπος ήταν μπροστά μου, στη διάθεσή μου. Αύτη τή στιγμή μου φάνηκε πώς όλος ο κόσμος βρίσκουνταν μπρός σ'ό όλο τ'ό δικό μου κι όλης μου τής ζωής ή έχτρα μάζευτηκε σ'ό δάχτυλο που θάστελνε τ'ό θάνατο. "Ένα άόρατο τρομερό χέρι σάλευε άπό πάνω μου· ο δείχτης τής μοίρας μου ασάλευτα έδειχνε ένα μαύρο λεφτό... Τ'ό χέρι μου έτρεμε, σάν άφισα σ'αυτό τήν τρομερήν έκλογή. Τ'ά δόντια μου χτυπούσανε σά νάχα πυρετό... "Ο άνασασμός μου σταμάτησε στα στήθια μου και μ' έπνιγε. Γιά μιά στιγμή άναποφάσιστο έμεινε άνάμεσα στον άνθρωπο και σ' άλάφι... "Ένα λεφτό, κι άλλο ένα, κι άλλο... "Η έκδίκηση κ' ή συνείδηση πεισματικά παλεύανε κι άπελπισμένα. Μά ή εκδίκηση νίκησε κι ο κυνηγός σωριάστηκε χάμου. Τ'ό τουφέκι μου έπεσε μαζί με τόν κρότο... Φονιά, φονιά, μουρμούρισα σιγανά. Τ'ό δάσος ήταν σιγαλό σά νεκροταφείο κι άκουσα πώς έλεγα: φονιά... Σά σούρτηκα πιο κοντά ξεψύχης· ο κυνηγός... μείνα δίχως μιλιά πολύν καιρό μπροστά στον πεθαμένο. "Εμπήξα τ'ά γέλοια: «Τώρα θά τ'ό κλείσεις τ'ό στόμα, φιλαράκο...» είπα, προχώρησα θαρρετά και γύρισα τόν πεθαμένο. Τ'ά μάτια του ήταν πεταμένα όξω. Σοβαρεύτηκα και σάπασα ξαφνικά. Μου φαίνονταν παράξενο: μέχρι τώρα έκανα τ'ό κακό γιά νά εκδικήσω τή ντροπή μου. Μιά ώρα προτίτερα νόμιζα πώς κανείς δε θά μουλεγε ότι ύπάρχει στον κόσμο κάτι τι χειρότερο· άπό μένα. Τώρα κατάλαβα πώς μιάν ώρα πριν, μπορούσαν και νά με ζηλεύουνε...

»Δέ μουθε σ'ό νού τ'ό κριτήριο του Θεού, μά κάποια άοριστη άνάμνηση του σκινιού και του μπαλτά, και ή θανατική εκτέλεση μανής που σκότωσε τ'ό παιδί της, που είχα δει όταν ήμην ακόμα μαθητής... Κάτι πολύ παράξενο, κάτι πολύ τρομαχτικό βρισκότανε μέσα τ'ό μυαλό μου, και μ' αυτό άρχιζε πιά νά πλέκει ή ζωή μου. Δέ θυμάμαι πιο πολλά... Θάθελα νά ζούσε ακόμα κείνη τή στιγμή ο Ρομπέρτος. Προσπάθησα νά θυμηθώ όλο τ'ό κακό που μουχε κάνει κείνος που έσκότωσα, μά, παράξενο, ή θύμησή μου ήτανε σάν πεθαμένη... Δέ μπορούσα πιά νά ξαναθυμηθώ κείνα που πριν άπάνω τέταρτό με μάνιαζαν· δε μπορούσα νά καταλάβω τί μ' έκανε νά τόν σκοτώσω. Στεκόμουν μπρός σ'ό πτώμα. "Ο χτύπος κάπιου καμτσικιού κι ο κρότος των κάρρων που διαβαίνανε σ'ό δάσος μέφερε στα συκαλά μου. Καμμιά διακοσασιά μέτρα μακριά άπ' τή λεωφόρο τόν είχα σκοτώσει· έπρεπε νά σκεφτώ γιά τήν ασφάλεια και τή σωτηρία μου.

(Η συνέχεια σ'ό ερχόμενο)

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΔΗΜΟΚΡΙΤΙΔΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ Κ. NOIR

Ὅποιος ἐπρόσθετε τὴν περσυνὴ ἐκθεση τοῦ κ. Noir καὶ εἶδε καὶ τὴ φετεινὴ μὲ μάτι ἐπίσης προσεχτικό, θὰ ἀντελήφθηκε ἀμέσως τὴν μεγάλη, ἀληθινά, πρόοδο πού ἔκανε στὸ λίγο αὐτὸ διάστημα ὁ καλὸς μας καλλιτέχνης.

Βλέπει κανεὶς πὼς ὁ κ. Noir εὗρηκε τὸν ἑαυτὸ του, τὴ γραμμὴ του, πὼς τὴ μελέτησε ἀρκετὰ καὶ τὴν ἀπέδωσε στὰ ἔργα του μὲ τὴ μεγαλειότερην ἐπιμέλεια πού μπόρεσε, ὅπως τὸ δείχνουν καὶ τὰ περσύτερα ἀπὸ τὰ σκίτσα πού ἐκθέτει. Καὶ τὸ ἐπέτυχε αὐτὸ περσύτερο στὶς προσωπογραφίες διαφόρων γνωστῶν κυριῶν καὶ κυριῶν, μὲ τὴ βοήθεια τῶν χρωμάτων πού εἶναι πάρα πολὺ καλά βαλμένα.

Ἐνα μονάχα ἔχει κανεὶς νὰ παρατηρήσει: Τὸ ὅτι βιάστηκε πολὺ ὁ κ. Noir νὰ κάνει ἐκθεση. Γιατί, ἀν τὸ σκίτσο τοῦ κ. Ξενοπούλου (πάρα πολὺ εὐγενικό), τοῦ κ. Καλομοίση (en face θανατοστή ἐπιτυχία), τοῦ κ. Μαρκίνα (πρὸ παντὸς αὐτό), τοῦ κ. Χρυσομάλλη (ἓνα ζηλευτὸ κεφάλι), τῆς κ. Μπροσδάση (ἐλεύτερη ἐπιτυχημένη γραμμὴ), τῆς Διδας Κοτοπούλη (καὶ τὰ τρία πολὺ ὁμορφα), τῆς κ. Μυράτ κλπ., εἶναι ἐπιτυχημένα θαυμάσια, μερικὰ ἄλλα ὅμως (εὐτυχῶς ὄχι πολλὰ), ὅπως τὸ σκίτσο τῆς κ. Κυβέλης (ὡς Κουρέλι), τοῦ κ. Ἄννινου κ. ἄλλα, εἶναι ὅλως διόλου ἄτυχα καὶ δείχνουν πὼς στενοχώρησε καὶ ἐβίασε τὸν τεχνίτη ὁ ἄνθρωπος πού ἔχει ἀνάγκη νὰ ζήσει. Εἶναι ὁ αἰώνιος λόγος πού ἀναγκάζει τοὺς Ἕλληνες καλλιτέχνες νὰ βγάζουν πάντα καὶ λίγη—συχρότερα, μάλιστα, πολλή—ρουτίνα.

Ἐπίσης ἄτυχε εἶναι καὶ κάτι γυναικογραφίες à la «Vie Parisienne». Κι αὐτὸ γιατί εἶναι ἔξω ἀπὸ τὸ στυλ, τὴν εἰδικότητα τοῦ κ. Noir, καὶ καλὸ ἔχει νὰ μὴν καταπιαστῆ ἀδίκως μὲ τέτοια θέματα ἄλλη φορὰ πού εἶναι ἔργο τῶν feministes, ἐνῶ αὐτὸς εἶναι εἰδικὸς μονάχα γιὰ τὶς προσωπογραφίες caricatures.

Μολαταῦτα τὰ ἐπιτυχημένα σκίτσα τοῦ κ. Noir ἐπιτρέπουν σὲ κανένα νὰ πεῖ, καὶ δίχως ὑπερβολή, πὼς ὁ κ. Noir θὰ ἀναδειχτεῖ γλῆγορα ἓνας ἀπὸ τοὺς καλλίτερους παγκόσμιους peintres caricaturistes.

τ. ο.

ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Ἡ Δημοτικὴ μας γλῶσσα, πού τόσοι καὶ τόσοι ἀγῶνες γι' αὐτὴν γίνηκαν, μπῆκε στὰ δημοτικὰ σχολεῖά μας κ' ἔτσι ἡ μελλούμενη γενεὰ, πού θὰ πάψει πιά νὰ θαυμάζει τὸ νεκρωμένο μάρμαρο τῆς καθαρεύουσας, θὰ ζήσει τὴν ἀγνή Ἑλληνικὴ ζωὴ, τὴ γεμάτη ἀπὸ ὄνειρα πού σκορπίσανε τὰ δημοτικὰ μας τραγούδια, γιὰ νὰ πραγματοποιήσει τοὺς θρούλους πού μᾶς ἀνάστησαν ἀπ' τὴ σκλαβιά καὶ μᾶς μεγάλωσαν.

Χαιρετίζουμε μὲ τὸν πιὸ γιορταστικὸν τρόπο τὸ ξαναζωντανεμα αὐτὸ τῆς φυλῆς μας, πού τόσον καιρὸ τὸ βλέπαμε νὰ φωτολάμπει μακρυνὰ σὰν ἓνα ἀστέρι μελλούμενης ζωῆς...

— Στὴν «Πρόοδο» τώρα τελευταῖα πιάνουν ἓνα σωρὸ χῶρο, καὶ κατὰ συνέχεια, κατὰ κριτικὰς πού ὁ θεὸς νὰ τίς κάνει τέτοιες.

Πρόκειται γιὰ τὴν κριτικὴ τοῦ κ. Τυμφορητοῦ πού κριτίσθη τρεῖς μέρες. Ὁ κ. Τυμφορητὸς ἔκρινε τὸν κ. Ἄγγελο Σικελιανὸ μὲ τέτοιον τρόπο, πού ἔδειξε φανερὰ πιά πὼς οὔτε τὴ γλῶσσα ἔχει καλὰ-καλὰ (ἀφοῦ λέει πὼς τὸ «ζουμπροῦτι» δὲν εἶναι ἑλληνικὴ λέξη, ἐνῶ εἶναι μιὰ ἀπὸ κείνες τὴ ξενικὴς ποῦχουν πιά μείνει στὴ γλῶσσα, ὅπως ἡ πόρτα καὶ τόσες ἄλλες), μὰ οὔτε καὶ τὸ στίχο—καὶ τί στίχο; δεκαπεντασύλλαβο!—δὲ μπόρεῖ ἀκόμα ν' ἀκούσει! (ἀφοῦ ἀναφέρει ἓνα στίχο τοῦ κ. Σικελιανοῦ, κέλειο δεκαπεντασύλλαβο, λέγοντας πὼς ἔχει δυὸ συλλαβὲς παρα-πάνου—κι αὐτὸ γιατί, φαίνεται, πὼς δὲν ἔχει ὅτι γίνονται καὶ συνιζήσεις).

Αὐτὰ ἄσχετα μὲ τὴν περὶ Σικελιανοῦ κρίση μας.

— Ἐπειτα ἀπὸ τὸν κ. Τυμφορητὸ ἄλλος νεαρὸς λόγιος καὶ δημοσιογράφος αὐτὸς, ὁ κ. Χάρης Σταματίου (ἢ Ἐπαχτίτης), ἐγέμισε τὶς στήλες τῆς «Προόδου» μὲ μιὰ του συνέντευξη μὲ τὴν κ. Καζαντζάκη (Πετροῦλα Ψηλορείτη), ἐπίδοξο λογία.

Ἡ κ. Καζαντζάκη σὲ μιὰ ἐρώτηση τοῦ κ. Χάρη: ποιὲς ἀπὸ τίς συνναδέλφους της προτιμᾷ, —ὄχι μονάχα δὲν εἶπε τὴν προτιμῆσή της, ἀλλὰ ἀρνῆθηκε καὶ ὅλας τὸ ἔργο τῶν ἑλληνίδων λογιῶν μὲ τὸν τρόπο πού κι ὁ ἴδιος ὁ κ. Σταματίου (Ἐπαχτίτης τότε) εἶχεν ἀρνηθεῖ ὅλους τοὺς συναδέλφους του νέους σὲ μιὰ του χιομοριστικὴ κριτικὴ στὴ συχωρεμένη τὴ «Νέα Τέχνη».

Τὶ παράξενη σύμπτωση ἀλήθεια!...

— Μὲ χαρὰ μας εἶδαμε στὰ 7 μέχρι τώρα βγαλμένα φύλλα τοῦ δεκαπενθήμερου περιοδικοῦ «Αὐγή» νὰ παρουσιάζεται ἓνας νέος διηγημα-

τογράφος ὁ κ. Ἄδ. Παπαδήμας μὲ σοβαρὲς ἀξιώσεις σὲ τρία του διηγήματα ποῦχει στὸ ἀκανόνιστο αὐτὸ περιοδικὸ δημοσιεύσει.

Ἐλπίζουμε νὰ μὴν εἶναι μιὰ ἀπλὴ προσπάθεια καὶ ὁ καλὸς αὐτὸς νέος νὰ ξετιλιχτεῖ κανονικά.

— Δὲν ξέχουμε ἀν πρέπει νὰ ἐκφράσουμε τὴ χαρὰ μας ἢ τὴ λύπη μας γιὰ τὸ ξανατύπωμα τοῦ μικροῦ ποιήματος «Στὸν κάμπο» τοῦ διαλεχτοῦ μας συνεργάτη κ. Πάνου Ταγκόπουλου στὸ περιοδικὸ «Ἡ ἐπιφυλλίς τῆς Φιλολογικῆς Κυψέλης».

Γιατὶ ὅσοι θὰ διαβάσανε τὴν κριτικὴ ποῦχε κάνει τὸ περιοδικὸ αὐτὸ γιὰ τὸν «Πυρσὸ» θὰ εἶδανε μὲ τί τρόπο ἄπρεπο καὶ ἀδικηολόγητο μεταχειριζότανε τὸ συνεργάτη μας.

Μολοντοῦτο ὁ «Πυρσὸ» εἶναι εὐτυχησμένος νὰ βλέπει νὰ ξαναδημοσιεύονται ἔργα τῶν συνεργατῶν του. Λυπᾶται μονάχα γιὰ τὴν ἐλαφρότητα μερικῶν ἀνθρώπων.

— Τίς τελευταῖες αὐτὲς μέρες βγήκε ἕνα βιβλιαράκι, τυπωμένο στὴ Θεσσαλονίκη, μὲ τὸν τίτλο: «Μισεῖωντας».

Φτάνει νὰ τὸ διαβάσει κανεὶς μονάχα μιὰ φορὰ γιὰ νὰ καταλάβει πὼς εἶναι γραμμμένο ἀπὸ τὸν κ. Δ. Ταγκόπουλο ποῦ ὁ πόνος του ὀλοφάνερα ζωγραφίζεται στὶς λίγες γραμμὲς τοῦ μικροῦ του αὐτοῦ βιβλίου μὲνα ὕφος ἀπλὸ καὶ ἀβίαστο.

— Στὶς ἀρχὲς τοῦ Σεπτεμβρίου, πολὺ πιθανά, θὰ βγῆι μιὰ νέα ριζοσπαστικὴ ἐφημερίδα, ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν κ. Δ. Ταγκόπουλο, μὲ τὸν ψυχᾶρειο τίτλο «Πρὸς τὸ Φῶς» σὲ πλῆρια Δημοτικὴ, ἐννοεῖται.

Στὴν ἐφημερίδα αὐτὴ θὰ δημοσιεύσει καὶ ὁ ἐκλεκτὸς μας συνεργάτης κ. Δημ. Βουτυρᾶς ἕνα ρομάντζο του, «Τὸ κράτος τῆς βίας», ποῦ μαζὶ μὲ δυὸ ἄλλα: τὸ «Θεοὶ καὶ Δαίμονες» καὶ τὸ «Ὁ Ἀπόκληρος», θὰ τὸ βγάλει στερνὰ σὲ βιβλίον.

— Αὐτὲς τίς μέρες βγαίνει, ἔπειτα ἀπὸ δυὸ μῆνες, τὸ 3^ο τεῦχος τοῦ «Λογοτέχνη» μὲ ὁ π ω σ δ ἦ π ο τ ε καλὴ συνεργασία καὶ ἕνα μονόπραχτο δραματάκι τοῦ Γιάννη Καμπύση ποῦ στερνὰ θὰ βγῆι σὲ βιβλιαράκι.

— Ἐπίσης καὶ ἕνα ἄλλο περιοδικὸ, νέο αὐτό, βγαίνει αὐτὲς τίς μέρες: εἶνε μιὰ μεγάλη ἐγκυκλοπαιδικὴ ἐπιθεώρηση μὲ τὸν τίτλο «Ὀρμή».

Θὰ εἶναι γεμάτη εἰκόνες, σκίτσα καὶ λοιπά...

— Ἐλάβαμε τὸ τελευταῖον τεῦχος τῆς «Πανακοιτικῆς», καθὼς καὶ τὴ «Ῥωσικὴ Ἀνθολογία» τοῦ κ. Ἄγγελου Δόξα (Ν. Ν. Δρακουλίδη).

— Ἐπειδὴ σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος μᾶς ἔπεσε πολὺ ὅλη δημιουργικὴ, γι' αὐτὸ ἀναβάλλαμε, μὲ λύπη μας, τὴ συνέχεια τοῦ ἀποσπάσματος ἀπὸ τὴν πρώτη Ὁδὴ τοῦ Claudel «Οἱ Μοῦσες» γιὰ τὸ ἐρχόμενο τεῦχος, ὁπότε καὶ θὰ τελειώνει.

— Σ' ὄσους μᾶς στείλανε συνεργασία (καὶ εἶναι κάμποσοι!) μὲ τὴ διεύθυνσή τους, ἐννοεῖται, θὰ ἀπαντήσουμε σὲ καθένα ἰδιαίτερα.

— Ὁ «ΠΥΡΣΟΣ» θὰ ἀναγγέλει μὲ τὴ σχετικὴ κρίση κάθε βιβλίον ποῦ θὰ τοῦ στέλνεται σὲ δ ὕ ο ἀντίτυπα.

— Γράμματα, συντηματα, καὶ ὅ,τι ἄλλο ποῦ θὰ εἶναι γιὰ τὸν «Πυρσὸ» πρέπει νὰ στέλνεται πρὸς τὸν κ. Τάκη Θεοφιλόπουλον— Ἰσαύρων 24.

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΛΕΦΤΑ 50
ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΔΡΑΧΜΕΣ 5